

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

MOPHATO 12

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

NGWANAITSEELE 2024

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 3

Pampiri e, e na le ditsebe di le 7.

DITAELO LE TSHEDIMOSETSO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le PEDI:

KAROLO YA A: Tlhamo (50)

KAROLO YA B: Ditlhangwa tsa tirisano (2 x 25) (50)

ELA TLHOKO: O tshwanetse go araba dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.

2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo KAROLONG YA A le dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.
3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.
4. Simolola karolo NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
5. O tshwanetse go rulaganya (sk. letlhomeso la dikakanyo/lenaneopaakanyo/ mmapa wa dikakanyo/dintlhakgolo, jj), runa (tseleganya) o bo o tlotlhe tiro ya gago diphoso. Thulaganyo e tshwanetse go tlhagelela fa PELE ga karabo.
6. Ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha se supuwe jalo ka botlalo. O gakololwa go thala mola go kgabaganya ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha.
7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:
- KAROLO YA A: Metsotso e le 100
KAROLO YA B: Metsotso e le (2 x 40) 80
8. Nomora dikarabo ka nepagalo go latela thulaganyo ya dinomoro e e dirisitsweng mo pampiring ya dipotso.
9. O se ka wa tsenyeletsa setlhogo fa o bala mafoko.
10. Kwala ka mokwalo o o buisegang mme o dirise mopeleto o o kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomiso kana lenaneopaakanyo, go tlhagisa setlhangwa sa ntlha le go se runa pele o kwala sa bofelo. ...

- 1.1 Ke ne ka fetola mokgwa o ke neng ke leba botshelo ka ona [50]
- 1.2 E le ruri, phuduhudu e e thamotelele e batwa ke marumo a sa e lebana [50]
- 1.3 Diaparo gompiano ... [50]
- 1.4 Fa nka nna rapharakano/mmapharakano ... [50]
- 1.5 A go siame gore bana ba godisiwe ke motsadi a le mongwe? [50]
- 1.6 Go tlhoka go jesa leswe! Dumela kgotsa o ganetse [50]

Ditshwantsho tse di mo go tsebe 3 le 4 di ka tsosa maikutlo kgotsa tsibogo e e rileng. Tlhopho setshwantsho se le SENGWE mme o kwale tlhamo ka ga sona. Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba. Nomora potso ya gago go nna 1.7 kgotsa 1.8.

ELA TLHOKO: Diteng tsa tlhamo ya gago di tshwanetse go nyalana le setshwantsho se o se tlhophileng.

1.7

[Se nopotswe go tswa mo go <https://www.com/making-congolese-tin-free>]

[50]

1.8

[Se nopotswe go tswa mo go *Times Live*, 21 Phukwi 2023]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba dipotso di le PEDI fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela). O gakololwa go runa le go tlotlha ditlhangwa tsa gago diphoso.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Morutwana ka wena o simolotse go tsena mo mafaratlhatlheng a boitapoloso le go bua ka tsa marato le batho ba a sa ba itseng. Mo kwalele lekwalo le mo go lona o mo tsibosang le go mo gakolola ka ga dikotsi tsa dikamano tsa mafaratlhatlha a boitapoloso.

[25]**2.2 LEKWALOPHELEGETSO LE MAIKAO/LOKWALOIKITSISO**

O bone phasalatso e e fa tlase mo lokwalodikgannyeng la Masedi mme wa nna le kgatlhego ya go kopa tiro ka o na le dithutego tse di maleba. Kwala lekwalophelegetso le maikao go kopa tiro eo.

TLOTLEGANG HOLDINGS
RE A GO TLHOKA!!
RE A THAPA

- ✓ MOREKISI
- ✓ MMAPATSI
- ✓ MMALAMADI

DITHUTEGO

- Mophato 12
- Dipoloma
- Dikerii

Ditlhokego tse dingwe:

- Dingwaga: 18–30
- Romela maikao a gago le lekwalophelegetso

IKGOLAGANYE LE RONA
123 456 7890

[Se nopotswe go tswa mo go hello@greatside.com]

[25]**2.3 PEGELO**

O amegile mo thulanong ya dijanaga mo tseleng e lo e dirisang go ya mabenkeleng mme mapodisi a go kopile go ba itsise ka ga se se diragetseng. Kwala pegelo e mo go yona o tlhalosang tiragalo eo ka botlalo.

[25]

2.4 ATHIKELE YA LOKWALODIKGANG

Kwala athikele ya lokwalodikgang e mo go yona o lemosang baagi ka ga maemo le ditlamorago tsa bophepa jwa marekelo kgotsa toropo ya bona le gore go ka dirwa eng go efoga leswe.

[Se nopotswe go tswa mo go [Filthy litterbugs: The Citizen.com](http://Filthy.litterbugs.The.Citizen.com)]

[25]

2.5 TSA BOTSHELO JWA MOSWI

Kgaitседio yo e neng e le tokololo ya setlhopha sa dithuuthuu o tlhokafetse morago ga bolwetse jo bokhutshwane. Kwala tsa botshelo jwa moswi go baakanyetsa tirelophitlho ya gagwe.

(Gakologelwa gore o kwala ka ga moswi e seng motshedi.)

[Se nopotswe go tswa mo go KatieCashmen.bbc.com]

[25]

2.6 MMUISANO

Mmoki yo o tumileng o ne a etetse motse wa gaeno go diragatsa kwa moletlong wa ngwaoboswa. Ka lesego o nnile le tšhono ya go buisana le ena ka ga kgatlhego ya gago mo pokong wa ba wa kopa maele ka ga bokwadi jwa poko. Kwala mmuisano o o nnileng teng magareng ga gago le mmoki yoo.

[25]**PALOGOTLHE YA KAROLO YA B:****50****PALOGOTLHE YA TLHATLHOBO:****100**